

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-11-26

HSN 0904-0327

Handläggare:

Marie-Louise Siverstrand

Eva Bohlin

Yttrande över motion av Anna Kettner (S) om inrättande av familjemottagningar för neuropsykiatriska diagnoser

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Ärendet har beretts i programberedningen psykiatri och missbruk.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet

Förvaltningens synpunkter

Motionären föreslår inrättande av särskilda mottagningar för familjer där barn och eventuellt även deras föräldrar har neuropsykiatriska diagnoser. Det problem som särskilt lyfts fram är att personer med dessa diagnoser har behov av insatser från ett flertal olika professioner från olika vårdgrenar och att de många kontakter som blir en naturlig följd av detta är särskilt påfrestande för personer vars funktionshinder ofta innebär svårigheter kring planering.

Förvaltningen delar motionärens bedömning att funktionshindret innebär ett behov av insatser av många skilda slag och att dessa familjer i likhet med familjer med andra typer av funktionshinder ofta har ett stort och svårt arbete med att organisera det stöd som samhället tillhandahåller.

Det är samtidigt viktigt att betona att ärftlighet förekommer också vid andra sjukdomar som t.ex. schizofreni och bipolär sjukdom. Men de flesta som har barn med ADHD, autism, utvecklingsstörning, schizofreni och bipolär sjukdom har inte själva någon funktionsnedsättning eller sjukdom.

Det regionala vårdprogram om ADHD, lindrig utvecklingsstörning och autismspektrumtillstånd hos barn, ungdomar och vuxna som snart är

färdigställt har bland annat ambitionen att förbättra för berörda familjer genom att tydliggöra uppdragen kring såväl utredning som behandling.

Vårdprogrammets riktlinjer och rekommendationer utgår från aktuell och evidensbaserad kunskap och visar att metodutvecklingen inom detta vårdområde är stark. Bland annat lyfter man fram den utveckling som skett på senare tid när det gäller kognitiva hjälpmedel. Vårdprogrammet tydliggör också att det finns oerhört stora variationer när det gäller behovet av insatser och att dessa varierar lika mycket mellan individer med samma diagnos som mellan olika diagnosgrupper samt att det finns en betydande samsjuklighet såväl mellan olika neuropsykiatriska som med övriga psykiatriska diagnoser. Vilket understryker att det framför allt föreligger ett stort behov av mer differentierad utformning av tillgängliga insatser.

ADHD har en prevalens om 2-5 procent, vilket motsvarar 500-1250 barn/årskull. Det rör sig alltså om ett vanligt förekommande problem och en stor del av stödet behövs lokalt i vardagsmiljön d.v.s. för barn och ungdomar framför allt i och kring skolan. Inriktningen i det nya vårdprogrammet är ett tydligt familjeperspektiv. Framför allt för barn och ungdomar men även för vuxna patienter betonas närståendes roll. Om någon av föräldrarna själva har en funktionsnedsättning betonas att detta måste beaktas i utformningen av stödet till familjen.

Implementering och tillämpning av vårdprogrammet borde således kunna fylla samma funktion som tänkta familjemottagningar men utan att välja organiseringen av stödet som utgångspunkt. Familjerna har ett oomtvistat behov av stöd av många kompetenser i långsiktig samverkan och med ett helhetsperspektiv på familjens situation. Samverkan mellan olika huvudmän respektive vårdgrenar är aldrig enkelt att åstadkomma och för att stödja och utveckla bättre strukturer för detta genomförs just nu på statligt initiativ ett projekt med modellkommuner. Projektet ska ta fram praktiskt fungerande modeller för arbets- och samverkansmetoder som tillgodoser tillgänglighet till rätt vårdnivå samt modeller som ger exempel på hur insatserna till barn och ungdomar med, eller med risk för, psykisk ohälsa kan samordnas på ett effektivt sätt. Målet är att rätt vård ska finnas på rätt plats och vara lätt att hitta. Inom Stockholms län är det Sollentuna och Farsta som deltar i detta utvecklingsarbete. Förvaltningen kommer givetvis att noggrant följa utvecklingen av detta projekt.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson